

**Junák – svaz skautů a skautek ČR
Rozhodčí a smírčí rada Junáka**

NÁLEZ

ze dne 21. října 2002
RSRJ 6/2002

ve věci

**slučitelnosti aktivit pro Výkonnou radu Junáka a členstvím v Náčelnictvu Junáka
(výklad čl. 107 Stanov Junáka)**

účastníci:

náčelní dívčího kmene Ing. Hana Vogeltanzová
náčelník chlapeckého kmene Zdeněk Prančl
starosta Junáka Ing. František Šmajcl, zastoupený Bořkem Slunéčkem
Mgr. Jiří Kučera

Rozhodčí a smírčí rada Junáka rozhodla dne 21. října 2002 předsedou Mgr. Petrem Mikešem, místopředsedou Jiřím Lukšíčkem a členy Pavlem Döllingerem, RNDr. Tomášem Řehákem a Bc. Janem Stejskalem takto:

Čl. 107 Stanov Junáka je nutno vztáhnout nejen na členy VRJ, tak jak jsou vyjmenováni v čl. 106, ale rovněž na osoby, které VRJ pověřila činností mající charakter výkonu zpravodajské funkce člena VRJ.

Přitom činnost mající charakter výkonu zpravodajské funkce člena VRJ je činnost, která se projevuje oběma následujícími znaky:

- 1) činnost má charakter činovnícké funkce, tedy je to dlouhodobá nebo trvalá činnost související s řízením organizace jako celku nebo jejích organizačních či výchovných jednotek, se kterou jsou spojeny nějaké řídicí, kontrolní nebo jiné pravomoci a to buď individuální, nebo kolektivní,***
- 2) s činností je spojena pravomoc vydávat řídicí akty nebo činit právní úkony závazné pro jednotky a orgány Junáka.***

Pokud by takové pověření bylo vydáno členu NJ, jednalo by se o rozpor s vůlí Valného sněmu Junáka vyjádřenou ve Stanovách Junáka a NJ by bylo povinno takové rozhodnutí zrušit nebo předložit návrh na jeho zrušení RSRJ.

V rozporu s čl. 107 zpravidla není, pokud se člen NJ podílí na práci VRJ jinak, než je shora uvedeno.

Odůvodnění:

Na Rozhodčí a smírčí radu Junáka (dále jen RSRJ) se obrátil se svým podnětem br. Mgr. Jiří Kučera – Smíšek, člen Náčelnictva Junáka (dále jen NJ). Působí v odboru pro výchovu včlat při Výkonné radě Junáka (dále jen VRJ) a účastní se dalších aktivit v rámci VRJ. Zasedání

VRJ se dle svých slov neúčastní, pomáhá však s vyhledáváním dobrovolníků do odborů VRJ a snaží se ve spolupráci s odborem pro výchovu vlčat nastartovat systém výchovných odborů, který VRJ podpořila. Domnívá se, že členem VRJ dle čl. 106 Stanov Junáka není. O jeho aktivitě ve VRJ jsou však, dle jeho vyjádření, pochybnosti o slučitelnosti s jeho mandátem člena NJ. Ve výkladu žádá i o konkrétní příklady, kdy již k porušení uvedeného článku dochází a kdy nikoliv. RSRJ rozhodla přijmout závazný výklad tohoto článku. Řízení bylo zahájeno dne 2. října 2002, usnesením RSRJ č.j. 6/2002 – 2.

Účastníky řízení jsou podle čl. 4.3.2 Řádu RSRJ náčelní dívčího kmene, náčelník chlapeckého kmene a starosta Junáka. Protože br. Smíšek podal podnět k výkladu a cítil se být poškozen některými pomluvami o jeho případném porušení Stanov Junáka, RSRJ rozhodla o jeho přibrání, podle téhož článku, za dalšího účastníka.

K písemným vyjádřením

Starosta Junáka ve svém vyjádření uvádí, že článek 107 považuje za zřejmý. Kdo je členem VRJ, určují Stanovy v čl. 106 – jde o starostu, místostarostu a 5-9 členů pověřených výkonem zpravodajských funkcí. Členové VRJ se dle čl. 109 Stanov Junáka ujímají své funkce okamžikem schválení VRJ Náčelnictvem. Členové odborů či komisí ustavených VRJ ani osoby pověřené plnou mocí např. k zastupování Junáka navenek nejsou členy VRJ.

Náčelník CHK ve svém vyjádření naopak uvádí, že článek je jen zdánlivě jasný. Za významné považuje to, že do stanov článek nekompromisně prosadil Valný sněm.

Považuje za nutné vyjasnit situaci, kdy VRJ nemá pro danou oblast zpravodaje a jeho práci vykonává člen NJ – i když to není právní konflikt, cítí to náčelník jako konflikt s vůlí sněmu.

Obdobně v situaci, kdy VRJ má zpravodaje jmenovaného, ale nepříliš činného, a jeho práci vykonává člen NJ z pozice člena odboru.

Závěrem náčelník CHK konstatuje, že pro funkci ústředních orgánů by bylo jednodušší, kdyby tento článek ve stanovách nebyl, ale on tam je.

Náčelní DK se ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

K obsahu ústního jednání

Bratr Slunéčko uvádí, že sněm sice prosadil do stanov článek zakazující souběh funkcí v NJ a VRJ, nelze však předpokládat že členové NJ přestanou dělat všechny další funkce. Lze si představit, že člen NJ je kupříkladu členem ORJ. Členové NJ nejsou osoby stojící mimo Junáka. Nelze kupříkladu vyvozovat, že je nežádoucí souběh výkonu mandátu člena NJ a člena odboru.

Nelze přecházet znění stanov – kdo je členem VRJ, je ve stanovách řečeno, pravomoci členů VRJ jsou dány stanovami a řády. Takovou situaci nelze srovnávat s postavením br. Kučery, který je členem odboru a pracuje na úkolech, které jsou vyhrazeny NJ.

Br. Kučera uvedl, že je členem NJ a pracuje v odboru vlčat a nevidí v tom střet zájmů. Ve VRJ nemá pravomoci, kupříkladu předkládal materiál VRJ ale nevstupoval do procesu rozhodování. Vnímá odbor jako pracovní skupinu pro přípravu materiálů.

Oběma byla položena otázka, jak by hodnotili situaci, kdy starosta by pravomoci zpravodaje – člena VRJ přenesl (podle čl. 116 a dalších) na člena NJ. Oba vyjádřili přesvědčení, že by takový postup byl v rozporu s vůlí sněmu.

K právním závěrům RSRJ

Členové VRJ jsou podle článku 109 a 110 [Stanov Junáka](#) jmenováni na návrh starosty [náčelnictvem NJ](#). Z toho by bylo možné usoudit, že na jakoukoliv jinou osobu, než osobu výslovně jmenovanou náčelnictvem za člena VRJ se zákaz v článku 107 a obdobně v článku 108 nevztahuje. Je třeba ale vzít v úvahu zřetelně vyjádřenou vůli sněmu oddělit „moc zákonodárnou a moc výkonnou“, tedy koncepční pravomoci svěřené Náčelnictvu Junáka a operativní řízení svěřené Výkonné radě Junáka. Přičemž náčelnictvu je svěřena i kontrola nad výkonnou mocí a operativním řízením prováděným výkonnou radou. Jedním z nástrojů této kontroly je i skutečnost, že náčelnictvo má ve své kompetenci jmenování **všech** členů VRJ – byť pouze na návrh starosty.

V této souvislosti je třeba vzít v úvahu, že články 115 a 116 a rovněž článek 148 (viz dále) otevírají prostor k obcházení tohoto principu tím, že by starosta mohl jmenovat činovníky, kteří by byli fakticky v postavení členů VRJ pověřených výkonem zpravodajských funkcí (viz článek 106 písmeno c), aniž by jejich jmenování schválilo [náčelnictvo Junáka NJ](#) a aniž by se na ně vztahoval článek 107 a obdobně i článek 108.

článek 148 říká:

„Pravomoci a odpovědnosti, které řády Junáka svěřují zpravodajům, jejichž funkce není ustanovena nebo obsazena, vykonává Výkonná rada Junáka.“

Tento článek je uveden mezi přechodnými a závěrečnými ustanoveními a byl zjevně zamýšlen především jako řešení přechodové situace vzniklé po změně stanov na Valném sněmu Junáka v roce 2001. Je nicméně možné jej uplatnit i v situaci, kdy se stane z jakéhokoliv důvodu neobsazenou funkce některého ze zpravodajů VRJ, kterému řády a jiné vnitřní předpisy Junáka svěřují nějaké pravomoci a odpovědnosti. V takovém případě přecházejí tyto pravomoci a odpovědnosti na VRJ, tedy fakticky na starostu Junáka, který jejich výkonem může pověřit některého z členů VRJ (ve smyslu článku 108, písm. b); nebo je svěří jiné osobě ve smyslu článku 115:

„VRJ zřizuje pro řešení úkolů jí příslušejících odbory nebo komise, svěřuje jim úkoly a sleduje jejich plnění. Do vedení těchto orgánů jmenuje činovníky, kteří jsou za jejich činnost odpovědní VRJ.“

nebo ve smyslu článku 116:

„Starosta řídí činnost VRJ, jedná jejím jménem a plně odpovídá za její činnost. Vykonává všechny pravomoci, které jsou svěřeny VRJ jako celku; nebo jejich výkonem pověří další členy VRJ, případně jiné osoby nebo orgány. Starosta nese plnou odpovědnost za rozhodnutí, provedené v rámci takového pověření.“

Starosta tak může prakticky měnit obsazení zpravodajských funkcí, aniž by k tomu měl výslovný souhlas náčelnictva. To nicméně může uplatnit ustanovení článku 114:

„Náčelnictvo Junáka je oprávněno zrušit nebo pozastavit svým usnesením platnost kteréhokoliv předpisu či rozhodnutí, který přijala VRJ nebo její zpravodajové. Náčelní DK a náčelník CHK jsou oprávněni svým společným rozhodnutím pozastavit na 14 dnů platnost kterékoliv směrnice VRJ či pokynu zpravodajů VRJ, dojdou-li k přesvědčení, že je v rozporu s vůlí náčelnictva. Pokud se ke sporné normě ve lhůtě 14 dnů nevyjádří náčelnictvo svým usnesením, norma nabyde platnosti.“

Fakticky tak opět dospějeme k situaci, která odpovídá normálnímu postupu jmenování členů VRJ – starosta určuje složení VRJ, ale pouze se souhlasem NJ. Je tedy především na NJ, kdy takový postup bude akceptovat – buď proto, že se jedná o operativní řešení akutního problému vyvolaného neobsazením funkce nebo kupříkladu proto, že se jedná o nevýznamný posun v kompetencích zpravodajů (kompetence je přidělena zpravodaji, který již obdobné kompetence má a tato je jim blízká, nebo s nimi souvisí).

Odišně je však třeba posuzovat situaci, kdy by se takovým způsobem ujal faktického výkonu funkce člena VRJ člen NJ. Na rozdíl od zákazu souběhu členství v NJ a zaměstnaneckého poměru (článek 95), ze kterého může náčelnictvo povolit výjimku, je zákaz souběhu členství NJ a VRJ absolutní. Pokud by náčelnictvo takový souběh trpělo, bylo by nastalou situací nutno posuzovat jako obcházení stanov a RSRJ by na základě řádného podnětu-návrhu takové jmenování zrušila.

Na druhou stranu je třeba připustit, že člen NJ může být za určitých okolností starostou Junáka k nějaké činnosti pověřen, aniž by takové pověření mělo charakter zpravodajské funkce člena VRJ. Takovou situaci je však třeba posuzovat obzvláště obezřetně ve vztahu k výše uvedenému a to především z věcného a obsahového hlediska (rozsah a obsah pověření), spíše než z hlediska formálního (tj. kupříkladu zda se jedná o zplnomocnění či jmenování).

Pro rozhodnutí, jaké pověření má charakter zpravodajské funkce člena VRJ, je klíčové především ustanovení článku 108 stanov:

„Jednotliví členové VRJ plní úkoly a vykonávají pravomoci, které:

- a) *jim jsou jako zpravodajům svěřeny příslušnými řády a dalšími vnitřními předpisy Junáka,*
- b) *spadají do kompetence VRJ jako celku a starosta je svěřil do jejich osobní odpovědnosti.*“

a dále článku 48:

„Pokyny zpravodajů Výkonné rady Junáka jsou obdobné předpisy jako směrnice Junáka, které však schvalují zpravodajové v rozsahu svých kompetencí stanovených řády a směrnicemi. Ve stejném rozsahu mohou činit i další rozhodnutí, která nemají charakter předpisu.“

s připomenutím článku 43 písmeno g):

„Všechny jednotky a orgány Junáka se při své činnosti řídí právními předpisy a vnitřními předpisy a rozhodnutími, jsou to (...) pokyny a rozhodnutí zpravodajů Výkonné rady Junáka“

Jelikož vnitřní předpisy Junáka neuvádějí výslovně, které jsou základní charakteristiky funkce člena VRJ, dospěla RSRJ ke stanovisku, že charakteristickými znaky takové funkce jsou:

- 1) činnost má charakter činovnícké funkce, tedy je to dlouhodobá nebo trvalá činnost související s řízením organizace jako celku nebo jejích organizačních či výchovných jednotek, se kterou jsou spojeny nějaké řídicí, kontrolní nebo jiné pravomoci a to buď individuální, nebo kolektivní,
- 2) s činností je spojena pravomoc vydávat řídicí akty nebo činit právní úkony závazné pro jednotky a orgány Junáka.

Pokud by takové pověření bylo vydáno členu Náčelnictva Junáka, bylo by to v rozporu s vůlí Valného sněmu Junáka.

Pro přijetí tohoto nálezu hlasovalo 5 pro, 0 proti, 0 se zdrželo. Podle čl. 132 Stanov byl nález přijat.

V Praze dne 21. října 2002

Poučení:

Proti rozhodnutí RSRJ není odvolání. Rozhodnutí o výkladu Stanov je konečné a změnit jej může pouze Valný sněm Junáka. Tímto není vyloučen opravný prostředek podle § 15 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Mgr. Petr Mikeš
předseda RSRJ

Jiří Lukšíček
místopředseda RSRJ

Pavel Döllinger
člen RSRJ

Bc. Jan Stejskal
člen RSRJ

RNDr. Tomáš Řehák
člen RSRJ